

JACEK ZIELIŃSKI, ANDRZEJ KOPACZ, WIESŁAW JANUSZ KRUSZEWSKI

KORNEL MICHEJDA – PREKURSOR POWOJENNEJ CHIRURGII GDAŃSKIEJ

KORNEL MICHEJDA – PRECURSOR OF POST-WAR GDAŃSK SURGERY

Katedra i Klinika Chirurgii Onkologicznej AM w Gdańsku
kierownik: prof. dr Andrzej Kopacz

Celem pracy jest przedstawienie sylwetki profesora Kornela Michejdy, który rozpoczął organizację I Kliniki Chirurgicznej w Gdańsku po zakończeniu II wojny światowej. Materiał pochodzi ze źródeł archiwalnych, opracowań drukowanych oraz wywiadów z chirurgami i osobami pracującymi z profesorem.

Profesor Kornel Michejda po przybyciu do Gdańska stworzył na bazie istniejącego oddziału chirurgicznego w Gdańsku przy ulicy Dębinki, I Klinikę Chirurgiczną, w której zajmowano się zagadnieniami z zakresu chirurgii ogólnej oraz zagadnieniami z innych specjalności: chirurgii i ortopedii dziecięcej – dr Alojzy Maciejewski, neurochirurgii – dr Stanisław Ziennowicz, urologii dr – Tadeusz Lorentz.

Wraz z pracami organizacyjnymi tworzącej się kliniki, profesor Kornel Michejda był pierwszym dziekanem Wydziału Lekarskiego, brał udział w inauguracji pierwszego roku akademickiego 2 lutego 1946 roku oraz zorganizował pierwszy powojenny Zjazd Chirurgów Polskich w lipcu 1946 roku. Gdańsk opuścił w 1948 roku. W czasie swojej kariery zawodowej związany był z Krakowem, Wilnem i Gdańskiem, dlatego bywa nazywany profesorem trzech uniwersytetów. Pomimo że w grodzie nad Motławą pracował tylko trzy lata odegrał wielką rolę w organizacji od podstaw służby chirurgicznej Gdańska i Pomorza.

POWSTANIE I KLINIKI CHIRURGICZNEJ W GDAŃSKU

I Klinika Chirurgiczna została utworzona przez profesora Kornela Michejdę w lipcu 1945 roku. Funkcjonowanie tej kliniki stało się możliwe po przybyciu pierwszych chirurgów do Gdańska i powołaniu w kwietniu 1945 roku oddziału chirurgicznego. Liczył on początkowo 20 – 30 łóżek. Ordynatorem został dr Zygmunt Jurewicz. Działalność chirurgiczna w tym okresie ograniczała się do zaopatrywania rannych [1].

Dzięki powstałej w 1943 roku Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Pomocy i Odbudowy (UNRRA), Polska otrzymała pomoc z zagranicy. Już pod koniec 1945 roku ze

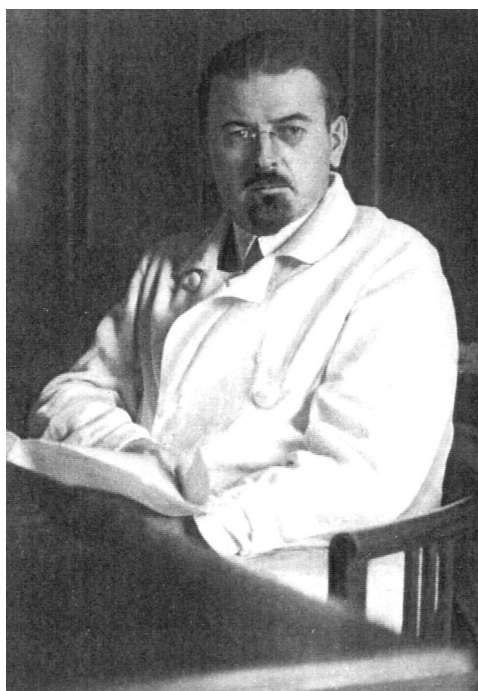
Szwecji nadeszły pierwsze dostawy urządzeń szpitalnych. Profesor Kornel Michejda pracował w ramach specjalnej komisji nadzorującej prace związane z transportem, przechowywaniem oraz rozdziałem pozyskanych darów. Wśród pozyskanych środków znalazły się: instrumenty medyczne, aparatura, chemikalia, leki i środki opatrunkowe [2].

Wydarzeniami szczególnymi w wysiłkach organizacyjnych były : pierwsza inauguracja roku akademickiego 2 lutego 1946 roku oraz zorganizowanie pierwszego powojennego zjazdu chirurgów 8 lipca 1946 roku, w których to uroczystościach brał udział profesor Kornel Michejda [3].

Profesor Kornel Michejda urodził się 26 października 1887 roku w Bystrzycy na Śląsku Cieszyńskim. W 1893 roku w wieku 6 lat, Kornel Michejda rozpoczął naukę w dwuklasowej szkole ludowej w Bystrzycy, a po roku kontynuował ją w niemieckiej szkole podstawowej w Cieszynie, gdzie opanował język niemiecki. Od 1897 roku kontynuował naukę w Polskim Gimnazjum Macierzy Szkolnej w Cieszynie, które ukończył w 1905 roku [4, 5].

W 1905 roku Kornel Michejda rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jagiellońskiego. Na czwartym roku studiów Kornel Michejda po raz pierwszy zetknął się z profesorem Bronisławem Kaderem kierującym Kliniką Chirurgiczną Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jego wykłady wywarły na Michejdzie wielkie wrażenie i wzbudziły jego zainteresowanie [6].

Michejda, mimo że interesował się w czasie studiów patologią, nie podjął pracy w Klinice Patomorfologii profesora Konrada Glińskiego, lecz w lutym 1911 r. rozpoczął pracę jako wolontariusz w Klinice Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Jagiellońskiego kierowanej przez profesora Walerego Jaworskiego [5].

Ryc. 1. Profesor Kornel Michejda
(1887–1960)

Fig. 1. The professor Kornel Michejda
(1887–1960)

Studia ukończył 14 lutego 1914 roku uzyskując dyplom lekarza, a stopień doktora wszech nauk lekarskich uzyskał pod kierunkiem profesora Bronisława Kadera [5, 7].

Następnie złożył podanie na stanowisko asystenta Szpitala w Ołomuńcu na Morawach i 1 stycznia 1912 roku został przyjęty jako sekundariusz. Pracował tam w oddziałach: chorób oczu, nosa i gardła, skórny, chirurgicznym oraz w instytucie radiologicznym [5].

W sierpniu 1913 roku otrzymał telegram od profesora Kadera wzywający go do stawienia się w klinice w Krakowie. Z dniem 1 listopada 1913 roku został zatrudniony w Klinice Chirurgicznej UJ na stanowisko asystenta. Dzięki zdobytemu doświadczeniu chirurgicznemu i pracowitości, zdobył szybko zaufanie profesora Kadera, asystując mu przy wielu operacjach.

Podczas I wojny światowej został powołany do wojska, gdzie pracując w Wojskowym Szpitalu Garnizonowym zdobył duże doświadczenie w zakresie chirurgii wojennej, a więc amputacji, ran postrzałowych, zgorzeli gazowej oraz powszechnie występujących chorobach zakaźnych.

W dniu 1 października 1920 roku, na wniosek Bronisława Kadera, Rada Wydziału Lekarskiego UJ powołała Michejdę na stanowisko tymczasowego kierownika Kliniki Chirurgicznej. Obowiązki kierownika pełnił przez 7 miesięcy, a następnie powołano na to stanowisko prof. Maksymiliana Rutkowskiego. Pod okiem prof. Rutkowskiego, Kornel Michejda zgromadził ogromne doświadczenie, asystując przy wszystkich operacjach.

OKRES WILEŃSKI

Decyzją Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie z dnia 24 maja 1922 roku, Kornel Michejda został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego Katedry i Kliniki Chirurgicznej. Wiadomość o nominacji przekazaną z Wilna przyjął Michejda z radością. W Krakowie pracował do 31 lipca 1922 roku. W czerwcu tego roku pojechał do Wilna, aby ocenić miejscowe warunki oraz budynki, w których miała powstać klinika chirurgiczna.

Pierwszy wykład zatytułowany pt. „Nowsze poglądy na sprawy leczenia ran” profesor Michejda wygłosił 7 października 1922 roku w Sali Kolumnowej Uniwersytetu. Przekazał wtedy swoje doświadczenia zgromadzone przez lata wojny, omawiając leczenie zakażeń przyrannych, zgorzeli gazowej i tężca. Wkłady profesora, wobec braku podręczników, miały do spełnienia szczególną rolę, umożliwiały zdobywanie wiedzy. Początkowo klinika dysponowała 16. łózkami, a po remoncie ukończonym w styczniu 1924 roku – 85. łózkami wraz z nowo wyremontowaną salą operacyjną. Profesor Michejda stworzył też bibliotekę, w której zgromadził bogatą literaturę chirurgiczną [8].

Na stanowisko profesora zwyczajnego został mianowany 20 grudnia 1930 roku [8].

W okresie wileńskim pełnił wiele ważnych funkcji. W czasie dwóch kadencji (1932–1933) i (1933–1936) był dziekanem Wydziału Lekarskiego. Od chwili przyjazdu był członkiem komitetu redakcyjnego „Polskiego Przeglądu Chirurgicznego”. W lipcu 1939 roku zorganizował ostatni przed wojną Zjazd Chirurgów Polskich we Lwowie, podczas którego został wybrany prezesem Towarzystwa Chirurgów Polskich. Wówczas powierzono mu obowiązek zorganizowania kolejnego zjazdu w 1941 roku, jednak wojna termin zjazdu znacznie przesunęła, aż do 1946 roku. Ponadto był członkiem stałej delegacji Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich. W 1931 roku wybrano go wiceprezesem Wileńskiego Komitetu do Zwalczenia Raka [8].

W czasie 17. lat pracy przyczynił się do podniesienia poziomu chirurgii na Wileńszczyźnie. Poprawił wyniki leczenia ostrych chorób jamy brzusznej, w tym szczególnie ostrego zapalenia wyrostka robaczkowego. Zajmował się rozpoznawaniem i leczeniem nowotworów, udoskonalił metody wycięcia żołądka oraz interesował się chorobami klatki piersiowej, a w szczególności leczeniem gruźlicy i ropnych zapaleń opłucnej [8].

W latach 1926–1939 profesor Kornel Michejda był promotorem czterech rozpraw doktorskich, między innymi późniejszego gdańskiego profesora Zdzisława Kieturakisa.

Uniwersytet Wileński został zamknięty 15 grudnia 1939 roku, profesor Michejda został usunięty ze swego stanowiska. W czasie II wojny światowej pracował na oddziałach chirurgicznych szpitali powiatowych na Wileńszczyźnie.

W dniu 13 marca 1945 roku profesor Michejda wyjechał z Wilna repatriacyjnym pociągiem do Lublina. Następnie przebywał w Łodzi, Katowicach, gdzie przez 4 miesiące kierował oddziałem chirurgicznym w Szpitalu Miejskim [8].

OKRES GDAŃSKI

Na mocy dekretu z 8 października 1945 roku w Gdańsku została utworzona Akademia Lekarska, a pierwszym chirurgiem powołanym na stanowisko profesora był Kornel Michejda. Kierownictwo kliniki objął 1 października 1945 roku. Profesor Kornel Michejda w ciągu kilku miesięcy zorganizował od podstaw Klinikę Chirurgiczną w dawnych budynkach nr 2 i 4,

Ryc. 2. Profesor Kornel Michejda w czasie prac organizacyjnych w nowo powstałej klinice gdańskiej
Fig. 2. The professor Kornel Michejda during preparation work in new established Gdańsk Department

budynku nr 2 na parterze, a w budynku nr 4 na parterze i pierwszym piętrze. W 1948 roku na parterze w budynku nr 4 utworzono oddział onkologiczny, natomiast chirurgia otrzymała sale na drugim piętrze, po Klinice Chorób Oczu, którą przeniesiono do innego gmachu [9].

Organizowanie I Kliniki Chirurgicznej Akademii Lekarskiej oparto na działającym oddziale, w którym stopniowo zwiększała się kadra polskich specjalistów. Pierwsi chirurdzy pojawili się w Gdańsku w kwietniu 1945 roku. Byli to: Grzegorz Zwykielski z Warszawy (11.04) i Zdzisław Żemojtel z Wilna (16.04). Następnie przybyli: Mieczysław Leon Trenkner (5.05), Stanisław Ziemnowicz (16.05), Zygmunt Jurewicz (20.05), Tadeusz Weirowski (10.07), Alojzy Maciejewski (15.07), Kazimierz Piskozub (27.07), Władysław Marat (15.08), Nadzieja Dobrzyńska (5.09), Tadeusz Starościak (9.09), Karol Oppeln-Bronikowski [10].

Do czasu przybycia profesora Kornela Michejdy oddział chirurgiczny liczył 20–30 łóżek. Jego ordynatorem był dr Zygmunt Jurewicz. Działalność chirurgiczna w tym czasie ograniczała się do zaopatrywania rannych. Ponadto zajmowano się leczeniem powikłań epidemicznego duru brzuszego [1].

W obrębie Kliniki utworzono specjalistyczne oddziały. Pierwszy – to oddział chirurgii i ortopedii dziecięcej, którego twórcą był Alojzy Maciejewski (1904–1984). Oddział organizowany od lipca 1945 roku, przejął sale oddziału neurochirurgii byłej Akademii Medycyny Praktycznej, mieszczące się w budynku nr 4. Dysponował jedną dużą salą (4a) oraz trzema separatkami. W jednej z separatek urządzono salę opatrunkową i zabiegową. 1 czerwca 1946 roku oddział przeniesiono do budynku nr 17, zajmowanego obecnie przez Klinikę Chorób Uszu, Nosa, Gardła i Krtani. Później oddział ten stał się częścią Kliniki Chorób Dziecięcych, kierowanej przez profesora Henryka Borkmana. 1 stycznia 1953 roku oddział przekształcono w Katedrę i Klinikę Ortopedii AMG [11].

Z inicjatywy dr. Stanisława Ziemnowicza utworzono w ramach Kliniki oddział neurochirurgii, który funkcjonował bardzo krótko. Zajmowano się w nim głównie leczeniem urazów rdzenia i nerwów obwodowych. Dopiero w 1952 roku przybyły z Krakowa dr Jan Chmielewski zorganizował od podstaw oddział neurochirurgii w ramach III Kliniki Chirurgicznej przy ulicy Śluza (obecnie ulicy Kieturakisa) [12].

W 1947 roku powstał w I Klinice Chirurgicznej oddział urologiczny, zorganizowany przez dr. Tadeusza Lorentza (1906–1986), późniejszego profesora urologii we Wrocławiu. Jesienią 1953 roku oddział przeniesiono do III Kliniki Chirurgicznej przy ulicy Śluza [13].

W 1946 roku odbyły się dwie szczególne uroczystości – inauguracja pierwszego roku akademickiego oraz pierwszy powojenny Zjazd Towarzystwa Chirurgów Polskich.

2 lutego 1946 roku odbyła się w auli Akademii Lekarskiej w Gdańsku inauguracja pierwszego roku akademickiego. Kornel Michejda wygłosił wykład pt. „Stulecie uśmierzenia bólu pooperacyjnego i aseptyki”. W pierwszej części wykładu autor nawiązał do starożytności, do czasów kiedy jeszcze nie znano środków skutecznie zmniejszających ból. Wspominał o Horacym Wellsie, który w 1844 roku na własnej osobie wypróbował do uspiania gaz rozwesalający. Zdaniem Michejdy, rewolucją było zastosowanie eteru w 1846 roku przez Mortona w Bostonie. W dalszej części wykładu wspominał o uspieniu gazowym, w którym wykonał szereg zabiegów. Mówił również o początkach znieczulenia miejscowego i dożylnego [14].

Drugim tematem wykładu była historia aseptyki od pierwszych prób Semmelweisa w 1839 roku do 1865 roku, kiedy Lister zastosował kwas karbolowy do leczenia ran. Wymienił polskich lekarzy, którzy mieli udział w tworzeniu aseptyki. Byli to: Jan Mikulicz-Radecki, Ludwik Rydygier, Julian Kosiński, Alfred Obaliński, Bronisław Kader i Maksymilian Rut-

kowski. Najciekawszy fragment tego wystąpienia dotyczył własnych doświadczeń. Michejda podał liczbę zakażeń chirurgicznych z okresu wileńskiego, która dzięki wprowadzonym przez niego zasadom aseptyki wynosiła zaledwie 1,68% [14].

8 lipca 1946 roku Kornel Michejda w obecności przedstawicieli władz centralnych i lokalnych oraz władz Akademii otworzył XXXI Zjazd Chirurgów Polskich. Wzięło w nim udział

Ryc. 3. Sala wykładowa im. Ludwika Rydygiera

Fig. 3. The lecture hall name Ludwik Rydygier

Ryc. 4. Tablica pamiątkowa znajdująca się w sali wykładowej im. Ludwika Rydygiera, upamiętniająca twórców chirurgii gdańskiej

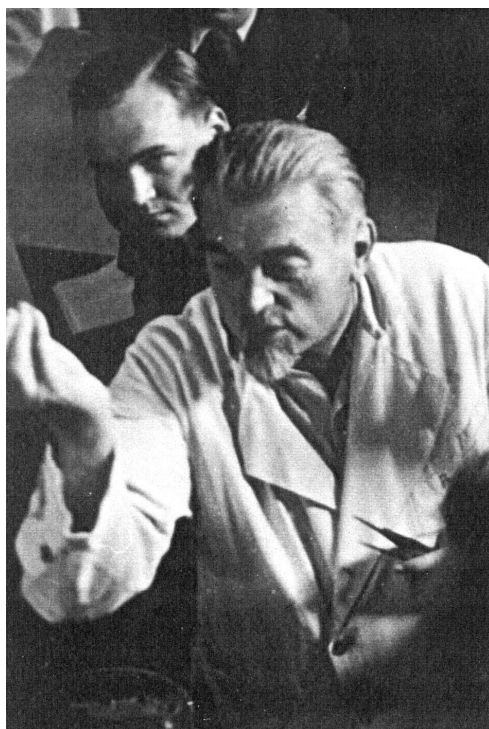
Fig. 4. The plaque being found in the lecture hall name Ludwik Rydygier commemorating of creators of the Gdańsk's Surgery

około 200 osób. Tematykę Zjazdu zdominowała chirurgia wojenna. Ponadto wygłoszono referaty z zakresu chirurgii ogólnej, nowoczesnego leczenia ran, leczenia schorzeń układu współczulnego i leczenia złamań kości. Zwrócono uwagę na zakażenia chirurgiczne oraz zastosowanie penicyliny i związków sulfonamidowych [15].

Profesor Michejda do 1947 roku pełnił funkcję prezesa Towarzystwa Chirurgów Polskich, wybrany na to stanowisko jeszcze na Zjeździe Towarzystwa Chirurgów Polskich we Lwowie w 1939 roku. Na zjeździe w Gdańsku, Walne Zgromadzenie powierzyło mu zadanie wznowienia „Polskiego Przeglądu Chirurgicznego”, którego redaktorem naczelnym był do końca życia [16].

W 1947 roku profesor Michejda wystąpił do Rady Wydziału z wnioskiem o budowę sali wykładowej dla klinik chirurgicznych., którą otwarto 1951 roku i nadano jej imię Ludwika Rydygiera. W tej sali podczas LII Zjazdu Towarzystwa Chirurgów Polskich w 1985 roku odsłonięto tablicę pamiątkową, na której wśród nazwisk profesorów chirurgii, na pierwszym miejscu znalazło się nazwisko Kornela Michejdy [3].

Profesor Kornel Michejda łączył działalność kliniczną, naukową i dydaktyczną z udziałem w życiu Akademii. Od 1946 roku był pierwszym dziekanem Wydziału Lekarskiego. W tym samym roku został członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności. W grudniu 1946 roku został wezwany przez Główną Komisję do Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce do stawienia się w charakterze biegłego na rozprawę toczącą się w Norymberdze. Wynikiem tych prac był opracowany przez Michejdę raport dotyczący prowadzonych w czasie wojny hitlerowskich doświadczeń na ludziach.

Ryc. 5. Profesor Kornel Michejda w czasie wykładu

Fig. 5. The professor Kornel Michejda during the lecture

Pracując w Gdańsku pełnił funkcję konsultanta wojewódzkiego z dziedziny chirurgii. Jedną ze stałych jego czynności w Klinice były codzienne konsultacje przypadków chirurgicznych w ambulatorium [17].

Ryc. 6. Profesor Michejda w czasie konsultacji chirurgicznych
Fig. 6. The professor Kornel Michejda during surgical consultations

Profesor Michejda dbał o rozwój naukowy kadr medycznych. Przeprowadził w czasie pobytu w Gdańsku do 1948 r. dwa przewody habilitacyjne (A. Maciejewski, Z. Kieturakis) oraz pięć przewodów doktorskich w 1948 roku (G. Zwykielski, S. Bąk, E. Bordziłowski, M. Juszczyński, W. Wądołowski).

Dorobek naukowy profesora był bardzo bogaty. W okresie gdańskim opublikował 17 prac.

Prof. Michejda interesował się również chirurgią nowotworów. W 1948 roku ogłosił w „Polskim Przeglądzie Chirurgicznym” artykuł na temat raka okrężnicy. Problemy onkologiczne zawarte zostały w 1948 roku w dwóch publikacjach pt. „Zagadnienie raka w chirurgii” oraz „Sprawa wczesnego rozpoznawania nowotworów nerki”. Ponadto był autorem artykułów z zakresu chirurgii urazowej, urologii oraz anestezjologii [17].

Na piątym posiedzeniu Rady Wydziału Lekarskiego, które odbyło się 29 października 1948 roku dziekan prof. Tadeusz Pawlas zawiadomił zebranych o nominacji prof. Michejdy na stanowisko kierownika II Kliniki Chirurgicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i zwolnieniu go z pełnienia obowiązków w Gdańsku z dniem 11 listopada 1948 roku. Jednocze-

śnie dziekan poinformował o nadejściu nominacji dla doc. Stanisława Nowickiego z Krakowa na kierownika I Kliniki Chirurgicznej [18].

W lipcu 1948 roku, a więc jeszcze za kierownictwa profesora Michejdy, doszło do dalszych zmian organizacyjnych dotyczących dwóch kolejnych klinik chirurgicznych. Powołano II Klinikę Chirurgiczną, dzieląc bazę materialną I Kliniki. Usytuowano ją na parterze budynku nr 2. W grudniu tego roku powołano III Klinikę Chirurgiczną. Rok 1948 kończył zatem okres organizacji klinik chirurgicznych w Akademii Lekarskiej w Gdańsku. W 1948 r. I Klinika Chirurgiczna posiadała 120 łóżek na czterech oddziałach, dwie sale operacyjne (aseptyczną i septyczną), instrumentarium, pracownię analityczną, bibliotekę, kancelarię, gabinety profesora i asystentów oraz wspólną z II Kliniką izbę przyjęć [3, 9].

OKRES KRAKOWSKI

Profesor Michejda po raz kolejny opuścił zorganizowaną przez siebie Klinikę i powrócił do miejsca studiów i początków swojej kariery zawodowej. Pracę w II Klinice Chirurgicznej w Krakowie rozpoczął 24 listopada 1948 roku.

Przechodząc z Gdańska profesor Michejda przeniósł do II Kliniki Chirurgicznej w Krakowie redakcję „Polskiego Przeglądu Chirurgicznego”. Z dniem 1 listopada został powołany przez ministra zdrowia na stanowisko konsultanta krajowego w zakresie chirurgii. Powierzono mu również od stycznia 1950 roku obowiązki rektora nowo utworzonej Akademii Medycznej w Krakowie. Funkcję tę sprawował przez następne trzy lata.

W klinice krakowskiej profesor Michejda kontynuował swoje zainteresowania naukowe zajmując się głównie chirurgią żołądka i jelita grubego.

W 1952 roku władze uczelni zorganizowały mu jubileusz 30-lecia pracy dydaktycznej i 40-lecia pracy zawodowej. W 1956 roku uzyskał godność honorowego członka Towarzystwa Chirurgów Polskich.

W 1957 roku, po ukończeniu 70. roku życia profesor zwrócił się z pisemną prośbą do rektora Akademii Medycznej o odwołanie go z funkcji kierownika II Kliniki Chirurgicznej.

W klinice, profesor Michejda pozostawał do końca swoich dni. Zmarł 5 listopada 1960 roku. Pochowany został na cmentarzu w Cieszynie.

WNIOSKI

Profesor Kornel Michejda w czasie czterdziestoletniej działalności chirurgicznej, w Gdańsku spędził zaledwie 3 lata. Z przedstawionych powyżej faktów wynika, że profesor Michejda odegrał wielką rolę w życiu Akademii i działalności I Kliniki Chirurgicznej. Zorganizował ją od podstaw, w trudnych powojennych warunkach.

Zajmował się nie tylko zagadnieniami chirurgii ogólnej, ale również : ortopedią dziecięcą, neurochirurgią oraz urologią, a niektórzy z jego asystentów w późniejszym okresie zostali profesorami chirurgii tych specjalności.

W lipcu 1948 r. tak bardzo zasłużony dla gdańskiej chirurgii profesor przeniósł się do Krakowa, z którym, jak się wydaje, był najbardziej związany.

PIŚMIENNICTWO

1. Michalak S.: Początki administracji polskiej na terenie obecnej Akademii Lekarskiej w Gdańsku. *Pol. Tyg. Lek.* 1946,1,41/42,1280. – 2. Machaliński Z.: Wokół genezy i początków Akademii Medycznej w Gdańsku (1945–1950). Gdańsk, 1998,s.90. – 3. Zieliński J, Kopacz A., Kruszewski W.J., Zygoń J.: Początki gdańskiej chirurgii akademickiej po II wojnie światowej. *Ann. Acad. Med. Gedan.* 2005,35, 225. – 4. Zarys dziejów chirurgii polskiej pod red. W. Noszczyka. Warszawa, 1989. s. 303. – 5. Archiwum Akademii Medycznej w Gdańsku. Akta osobowe Kornela Michejdy. Teczka nr 218/1. – 6. Bogusz J.: Krakowska szkoła chirurgiczna od roku 1860. *Pol. Przeg. Chir.* 1960, t. 32, nr 8–9, 737. – 7. Wajda Z. : Michejda Kornel (1887–1960). [W]: *Ludzie Akademii Medycznej w Gdańsku* pod red. Z. Machalińskiego, Gdańsk 2004, 5, 74. – 8. Stanek A. : Historia chirurgii w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie w latach 1919–1939. Gdańsk, 1995. – 9. Dębicki K.: Krótki zarys dziejów klinik chirurgicznych w Gdańsku w latach 1945–1964. *Pol. Przeg. Chir.* 1965, 37, 12, 1201. – 10. Sieńkowski E.: Zarys dziejów Akademii Medycznej w Gdańsku (1945–1970). *Ann. Acad. Gedan.* 1971,1, 31–133.
11. Stoba Cz.: Alojzy Maciejewski (1904–1984). *Ann. Acad. Med.* 1995, 25, supl. 4, 159. – 12. Imieliński B.L. : Jan Maciej Chmielewski (1915–1991). *Ann. Acad. Med. Gedan.* 1995, 25, supl. 4, 35. – 13. Krajka K.: Tadeusz Lorenz (1906–1986). *Ann. Acad. Med. Gedan.* 25, supl. 4, 147. – 14. Michejda K.: Stulecie uśmierzania bólu operacyjnego i aseptyki: wykład w dniu inauguracji roku akademickiego w Akademii Lekarskiej w Gdańsku 2 II 1946 r. *Pol. Tyg. Lek.* 1946, 1, 14, 425. – 15. XXXI Zjazd Chirurgów Polskich. – *Pol. Tyg. Lek.* 1946, 1, 41/42, 1296. – 16. Ciszewicz H.: 30 Zjazd Chirurgów Polskich. *Med. i Przyr.* 1939, 3, 6, 10. – 17. Polska bibliografia lekarska za lata 1938–1979. Oprac. S. Konopka i in. Warszawa, 1938–1984. – 18. Archiwum prywatne profesora Eugeniusza Sieńkowskiego.

J. Zieliński, A. Kopacz, W. J. Kruszewski

KORNEL MICHEJDA – PRECURSOR OF POST-WAR GDAŃSK SURGERY

Summary

The aim of this paper is to present the figure of professor Kornel Michejda, who organised the I Surgical Department after the Second World War .

The material comes from archival records, printed papers and interviews with surgeons and people working with the professor .

After his arrival to Gdańsk professor Kornel Michejda formed the I Surgical Department on the basis of the Surgical Ward in Gdańsk, Dębinki street which dealt with general and other fields of surgical issues: pediatric orthopedic surgery – dr Alojzy Maciejewski, neurosurgery – dr Stanisław Ziennowicz, urology – dr Tadeusz Lorentz.

During formation of that Department, professor Kornel Michejda took part in the Inauguration Ceremony of the first academic year on 2nd February 1946 and he also organised the first post-war Congress of Polish Surgeons in July 1946. He left Gdańsk in 1948.

During his professional career he was connected with Kraków, Wilno and Gdańsk so he is called the professor of three universities. Although he worked only three years in Gdańsk, he played a meaningful role in the development of Gdańsk's Surgery.

Adres: dr Jacek Zieliński
Klinika Chirurgii Onkologicznej AMG
ul. Dębinki 7, Gdańsk
e-mail: jaziel@amg.gda.pl